

O USTAVNOJ PREAMBULI, OPET

Kad je u zimu 1990., u vrijeme donošenja prvoga demokratskog ustava Republike Hrvatske, stari Ivo Korský objašnjavao da će se ustavna preambula pretvoriti u sredstvo za očuvanje jugoslavenske baštine i osiguranje nastavka političke, gospodarske i kulturne dominacije struktura izraslih u doba komunističke Jugoslavije te ujedno u ideološku batinu kojom će biti zatučen svaki pokušaj da se ta nevolja nađe, bio sam – hvala momu mršavu životnom, a još mršavijem političkom iskustvu – uvjeren da taj ugledni hrvatski politički emigrant, usprkos svojoj inteligenciji, znanju i iskustvu, uvelike pretjeruje. Barjaci su se vijali na sve strane, vjetar je znao donijeti miris pečnoga volovskog mesa, a osjećaj da se nacija pred uperenim tenkovskim cijevima JNA homogenizira, jačao je iz dana u dan. Činjenica da su se u svoja hrvatska prsa odjednom počeli busati seoski žbiri i kojekakve protuhe koje su se do jučer klanjale Beogradu i prisezale Jugoslaviji, uvjerala nas je da je jugoslavenstvo napokon nepovratno lipsalo: prvi put smo doživjeli da je popularno, pa možda i probitačno biti Hrvat, i da je napokon došlo vrijeme kad hrvatska lađa ne će potonuti, jer – da joj takva opasnost prijeti, već bi je ti štakori bili napustili.

Pokazalo se, nažalost, da je Korský bio u pravu. Ustavna preambula koju smo brzopleto doživljavali kao ustupak nužan u ondašnjem trenutku, kao porez koji se mora platiti da bi se bilo prihvaćen na takozvanom Zapadu (i koji je ustupak, uostalom, iz perspektive njezina autora i zacijelo i inače glavnog ustavotvorca, Franje Tuđmana, bio zgodno sredstvo da se popravi povijest i ispiše uljepšana verzija vlastite prošlosti), doista se pretvorila u polugu kojom se Hrvatska neprekidno drži u Drugome svjetskom ratu, u instrument koji nam ne dopušta napuštanje jugoslavenskih i komunističkih okova, mentalnih i fizičkih.

Na tu se preambulu ne oslanjaju samo priučeni novinari, dojučerašnji sluge jugoslavenskog režima i kakvi poluinteligenti, nego se svako malo susretnemo s pojavom da za njom, kao za revolverom iz korica za kojim poseže revolveraš u osrednjem vesternu, posegnu i ozbiljni ljudi, oni koji na drugome mjestu pokazuju da inače znaju misliti. Tako je ustavna preambula (p)ostala najviša vrijednost hrvatskog društva, mjerilo svih stvari i dogma nad dogmama. Nema takve ni u jednoj religiji. Sve što postoji, kao da postoji po preambuli i radi preambule, i njome se mora mjeriti. Tražiti da se znanstveno preispitaju i protumače tamošnje teze, smrtni je i neoprostivi grijeh, znanstveno i političko samoubojstvo, izbor puta u društveno izopćenje: *Constitutio locuta, causa finita* – propisano je ustavom, pa već samim time neupitno i apsolutno vrijedi.

A kad je već tako, onda bi bilo uputno da se u ustavu propišu i razne druge korisne stvari, poput stope nezaposlenosti, tečaja kune, visine standarda, zajamčene mirovine, prihoda od turizma, uroda pšenice i drugoga bilja, svakako i rasplod stoke sitnoga i krupnoga zuba. Sve to s malo dobre volje može stati u ustav, pa ćemo time biti oslobođeni svih briga i nevolja. Uostalom, u bliskome nam i bratskom susjedstvu srpski je satiričar Radoje Domanović još davno predlagao „idealni politički program“ koji u izvadcima glasi: „Čl. 1. Niko ne radi ništa. (...) Čl. 5. Mora se doneti odluka (...) i to će se smatrati kao kao naročita tačka ustava, prema kojoj: voće, korisno bilje uopšte, pšenica i svi druge usevi moraju uspevati basnoslovno dobro, i to dva puta preko godine, a ako se pokaže deficit u budžetu državnom, onda i tri, pa, razume se, po potrebi i više puta, kako to već finansijski odbor za shodno nađe. Čl. 6. Stoka, svaka moguća, bez razlike pola i uzrasta, napreduje, takođe po zakonskom naređenju, to jest po odobrenju oba doma, veoma dobro, i množi se vrlo brzo. (...) Čl. 12. Ženske haljine, ogrlice, naravno i žiponi, kao i druge potrebe, seju se i uspevaju vrlo brzo pod svakom klimom i na svakom zemljištu, svakog meseca, u raznim bojama i po najnovijoj francuskoj modi...“

Kad smo, naime, ustavom propisali povijesne istine i zabranili znanost, zašto ne bismo i mi Hrvati ustavom propisali sve one blagodati što ih je Domanović predlagao Srbima, potom i razne druge, pa time domovinu pretvorili u Arkadiju u kojoj ne treba ni raditi ni misliti?

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

MIROSLAV ŠKORO – AUTENTIČNI
PREDSTAVNIK HRVATSKE DESNICE? 3

Zvonimir JONJIĆ

POHOD NA PANTOVČAK ILI
NA MARKOV TRG..... 7

Josip Ljubomir BRDAR

NEŠTO JE TRULO U
DRŽAVI HRVATSKOJ..... 9

Alfred OBRANIĆ

O „FOJBAMA“, ILI: O BESMISLICAMA I
LAŽIMA STJEPANA MESIČA..... 14

Vlado JURCAN

KOLONA SJEĆANJA..... 16

Tereza SALAJPAL

OBLJETNICA HRVATSKE DRŽAVE –
A GDJE SU POLITIČKI UZNICI? 18

Mr. sc. Marijan ČUVALO

NAŠ NUTARNJI SVIJET (42.) 20

Maja RUNJE, prof.

SAVJET LIJEČNIKA 20

**Dr. med. Drina
BLAŽEKOVIĆ SOJČIĆ**

SUSRETI S PROROKOM EZEKIELOM –
NEKAD I SAD (VII)..... 22

Dr. Vjeko Božo JARAK

VUK OD SRBIJE I PETPARAČKA
NARICALJKA ZA JUGOSLAVIJOM..... 33

Tomislav JONJIĆ

IN DIESER AUSGABE 47

IN THIS ISSUE 48